

Kannattavatko investoinnit aikuiskoulutukseen?

Antti Kauhanen | Etlä & JSBE | 23.4.2024

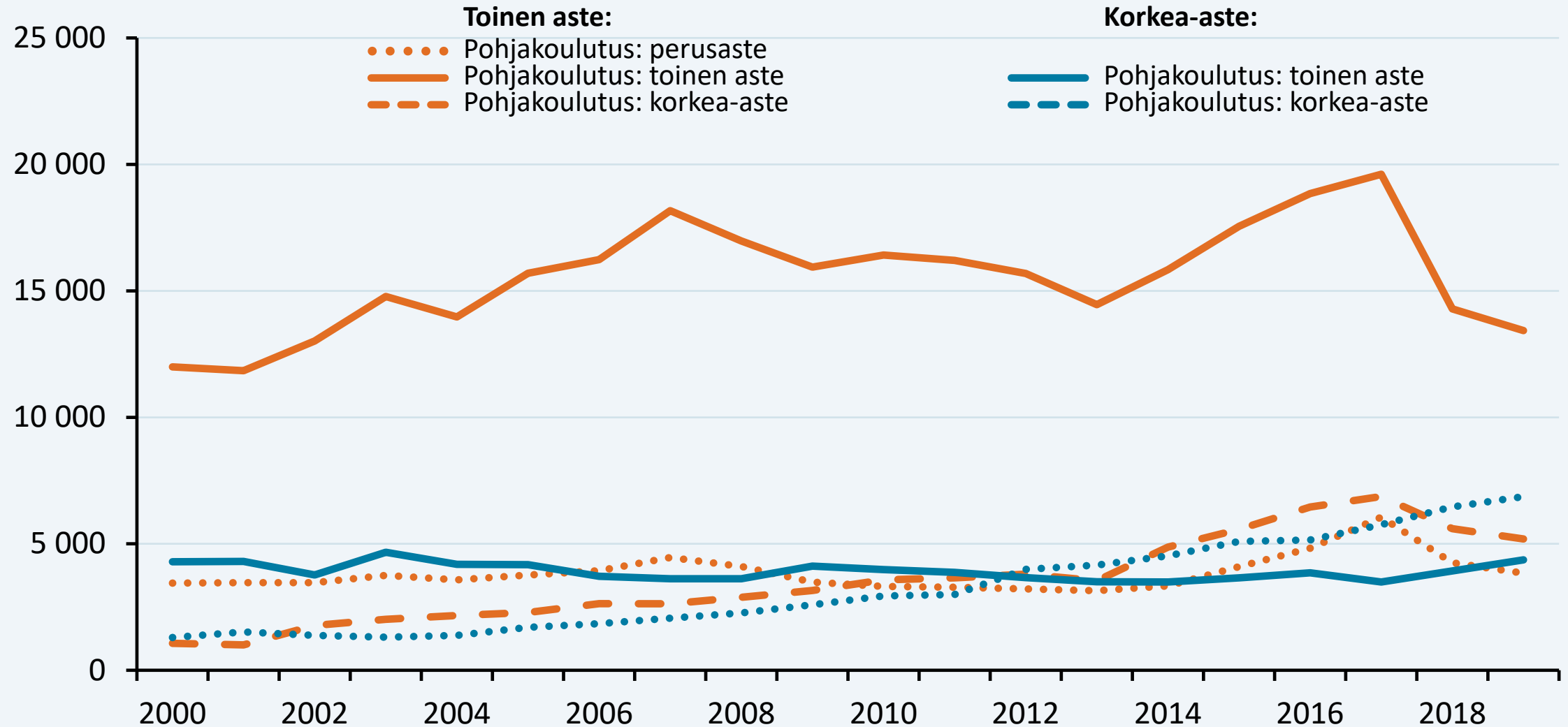
Johdanto

- Aikuiskoulutukseen kohdistetaan suuria odotuksia työllisyysasteen nostamisessa ja työn murrokseen sopeutumisessa
- Ei ole kuitenkaan selvää, onko kaikki aikuiskoulutus taloudellisesti kannattavaa
- Aikuiskoulutuksen kausaalivaikutusten arviointi on haastavaa

Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen eroja

- Vaihtoehtoiskustannukset
- Jäljellä olevan työuran pituus
- Tulo- ja työllisyysvaikutukset
- Syrjäytysvaikutukset

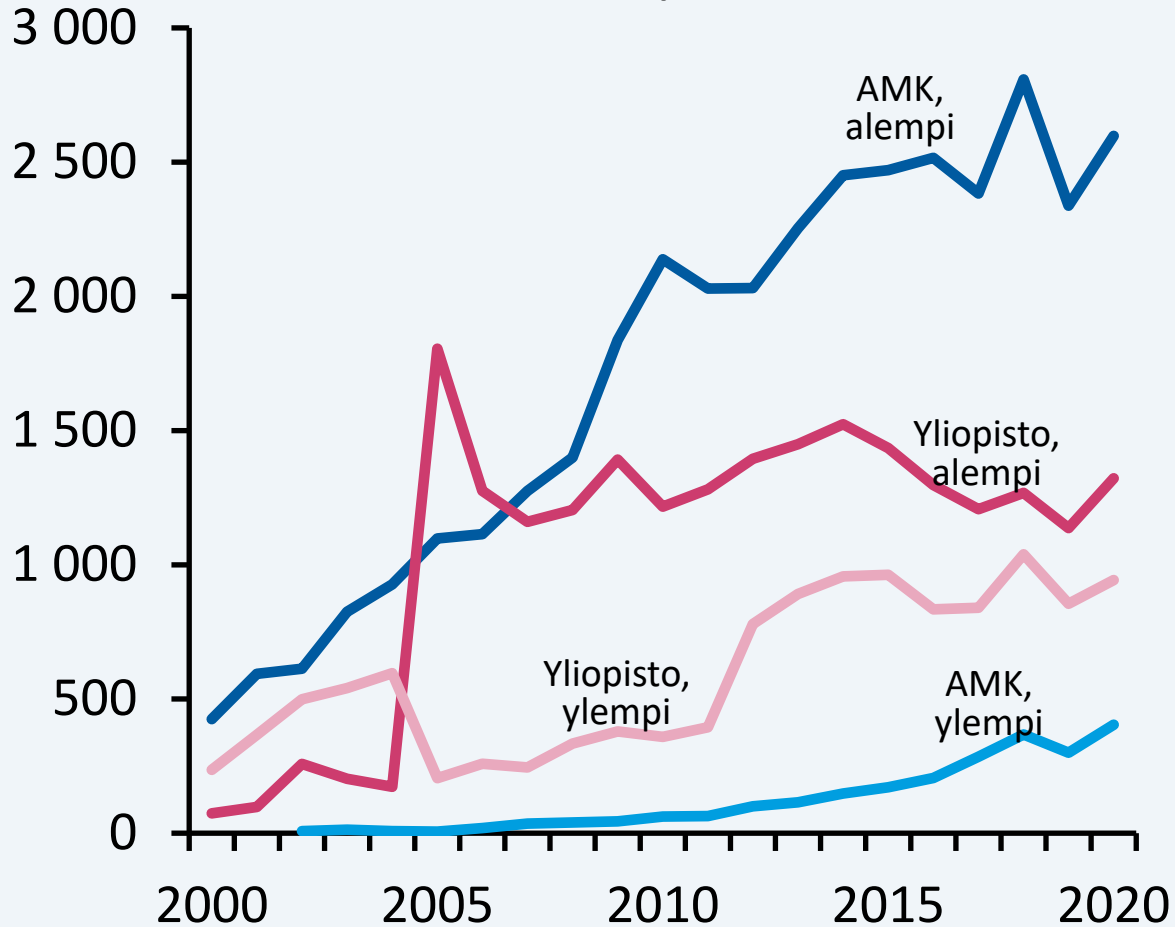
Uuden koulutuksen aloittavien 35–55-vuotiaiden lukumäärä kasvoi 2000–2019

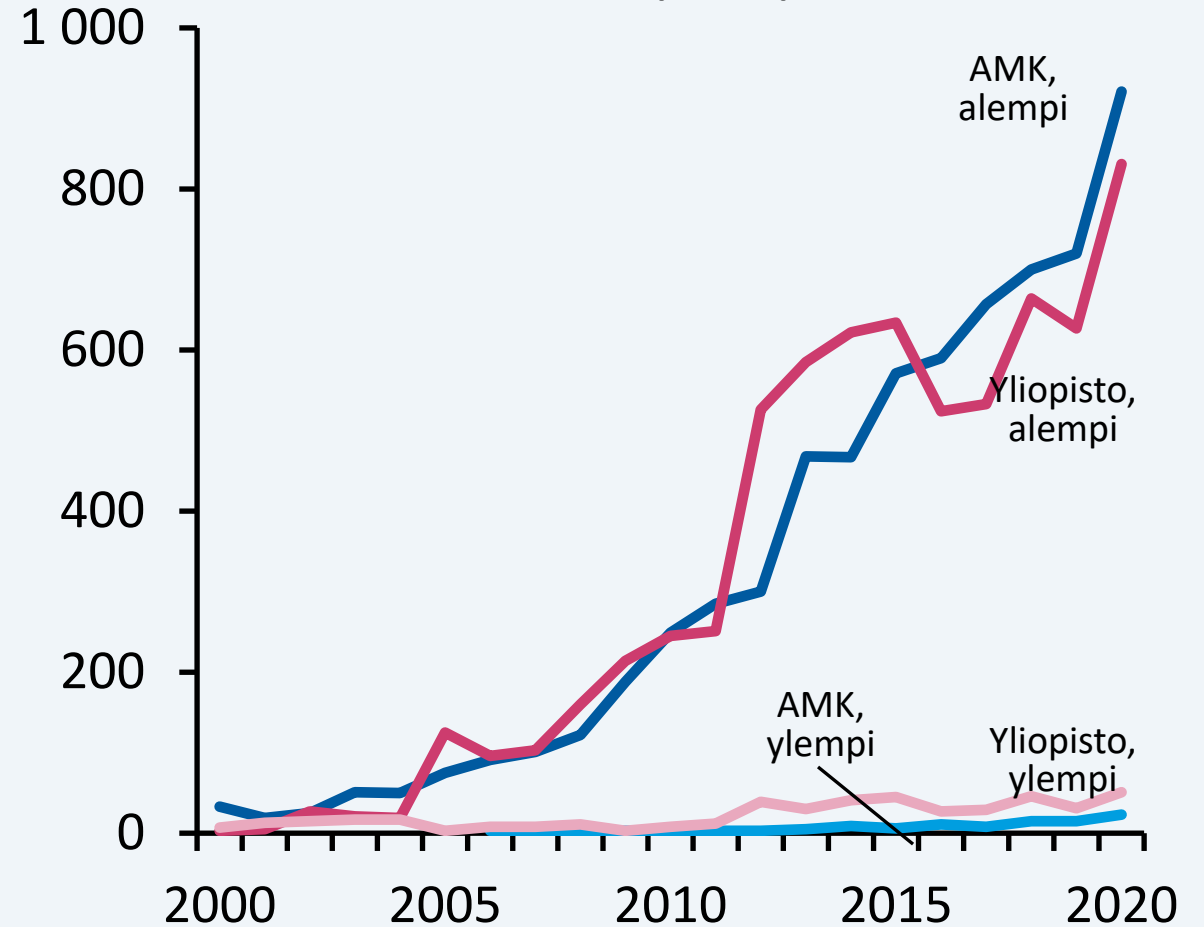
Kauhanen, A. and H. Virtanen (2021). Kannattavatko investoinnit aikuiskoulutukseen?, ETLA Muistio No 102.

Toista tai useampaa korkeakoulututkintoa aloittavien opiskelijoiden määrä kasvussa

a. Yksi aiempi tutkinto

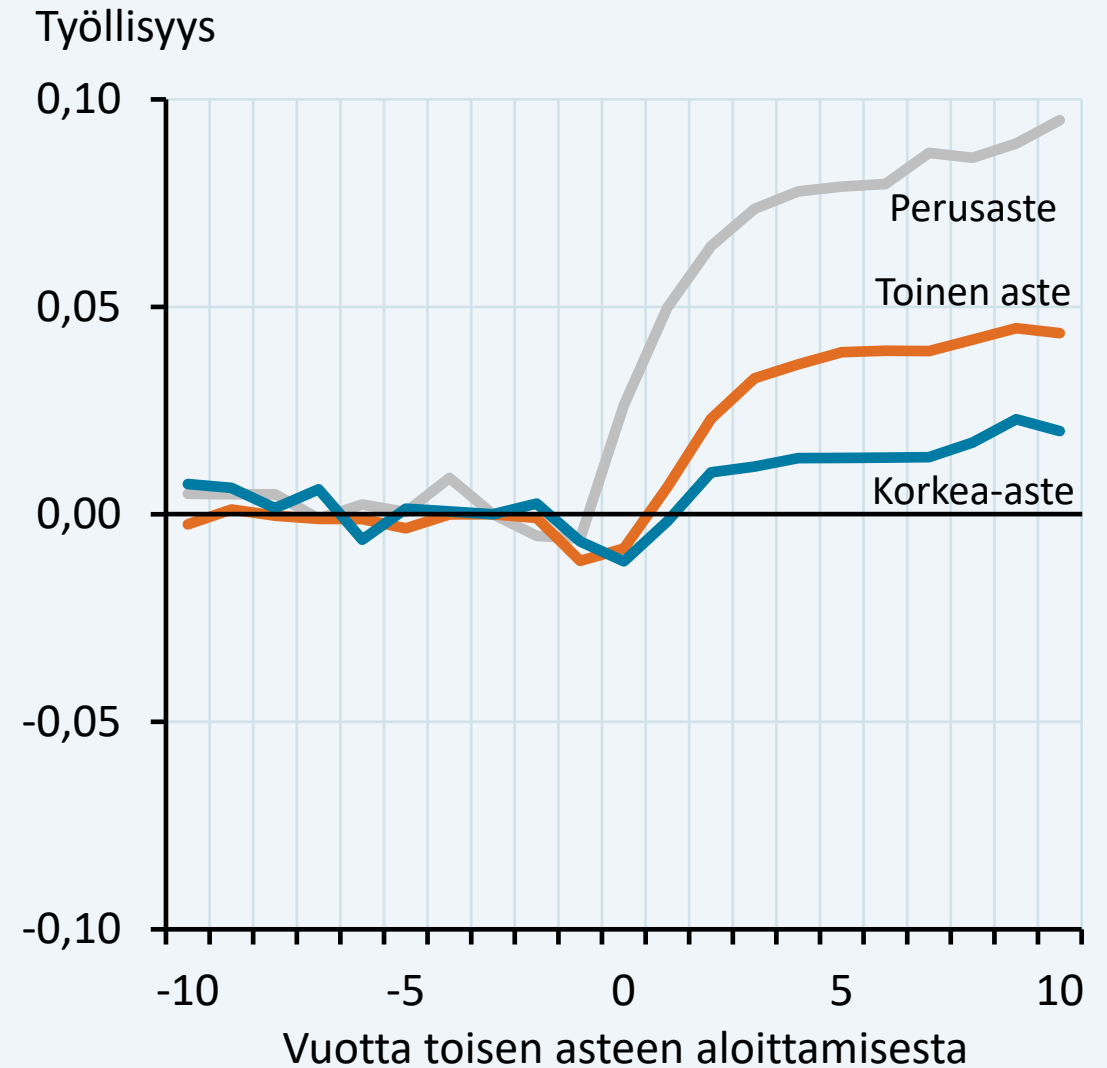
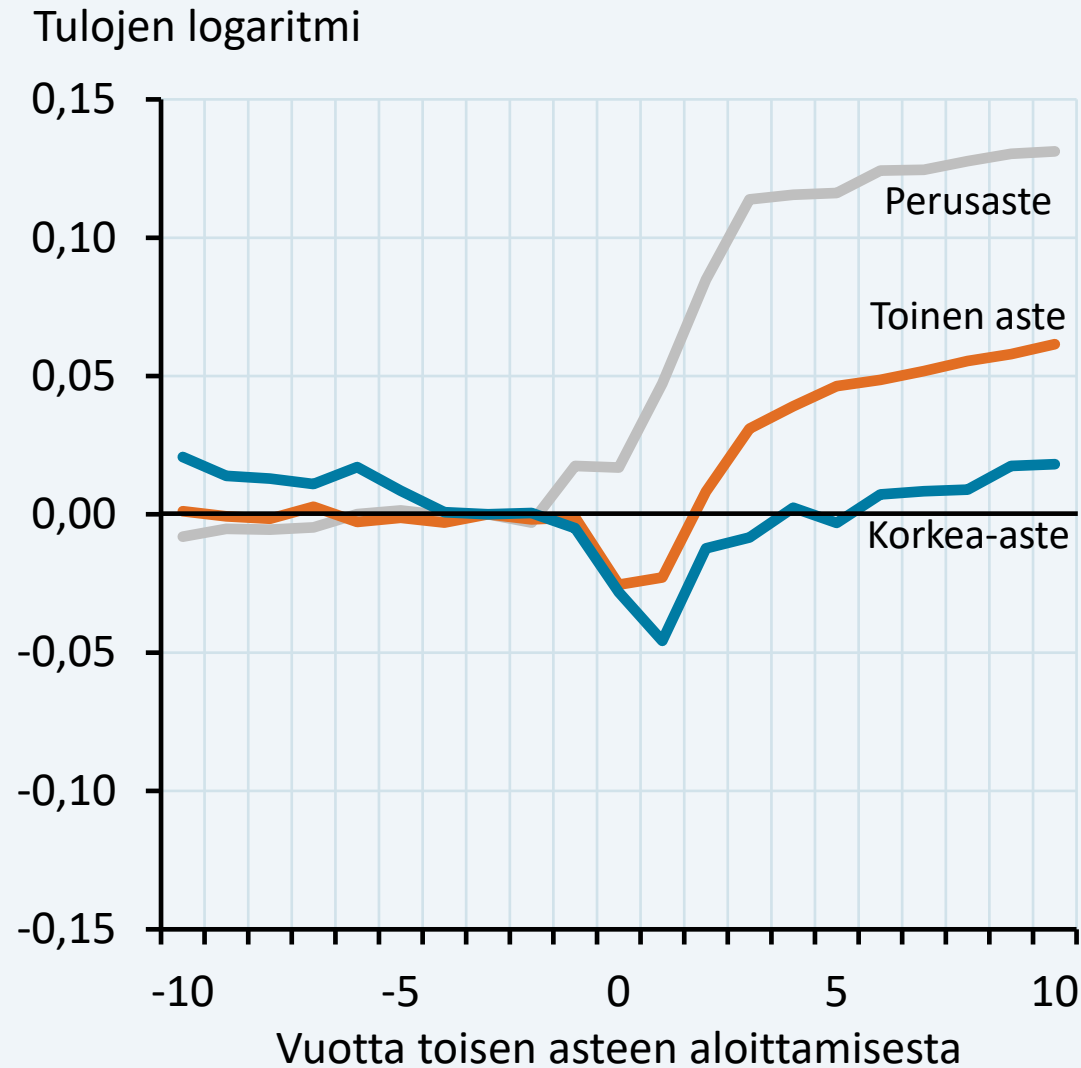

b. Kaksi tai useampi aiempi tutkinto

Virtanen, H. and P. Vanhala (2023). Selvitys toisen tai useamman korkeakoulututkinnon suorittaneista, ETLA Raportti No 133.

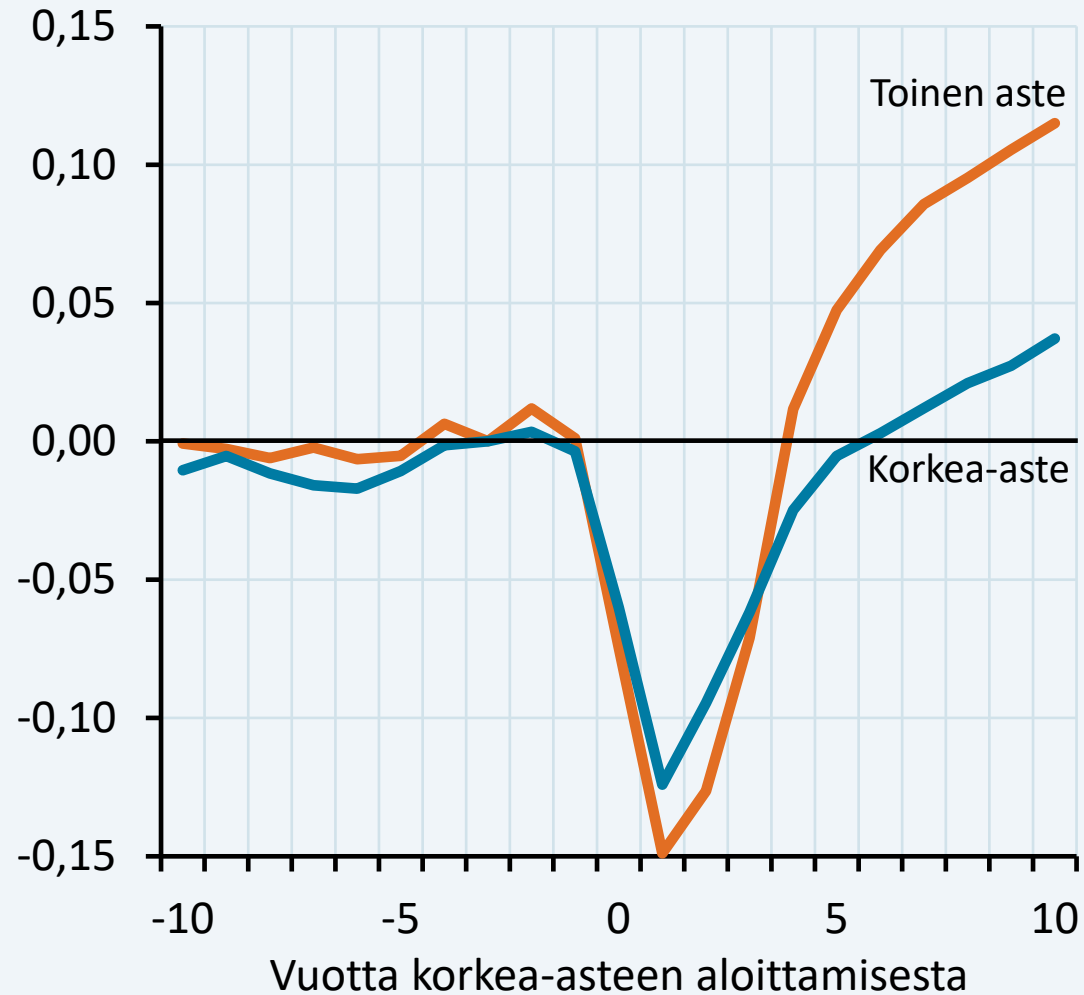
Toisen asteen tutkinnon aloittamisen työllisyys- ja ansiovaikutukset

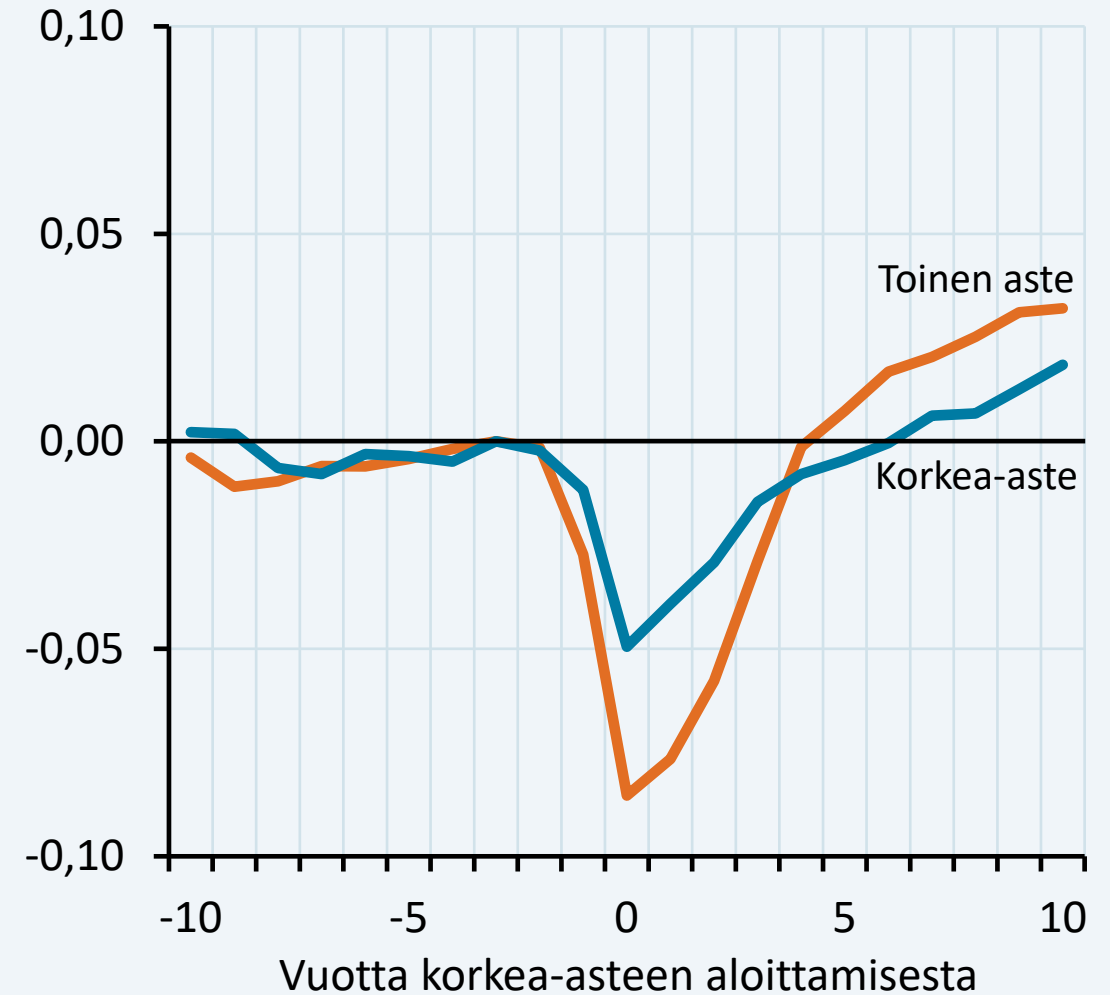
Kauhanen, A. and H. Virtanen (2021). Kannattavatko investoinnit aikuiskoulutukseen?, ETLA Muistio No 102.

Korkea-asteen tutkinnon aloittamisen työllisyys- ja ansiovaikutukset

Tulojen logaritmi

Työllisyys

Kustannus-hyötyanalyysi yksilötasolla

	Aloittaminen toisella asteella			Aloittaminen korkea-asteella	
	Peruskoulu	Toinen aste	Korkea-aste	Toinen aste	Korkea-aste
Aloituskä 35	30 787	11 255	6 188	26 146	7 735
Aloituskä 45	22 533	7 738	3 928	16 611	3 895
Aloituskä 55	11 442	3 011	891	3 796	-1 265

Kustannus-hyötyanalyysi julkiselle taloudelle

	Aloittaminen toisella asteella			Aloittaminen korkea-asteella	
	Peruskoulu	Toinen aste	Korkea-aste	Toinen aste	Korkea-aste
Aloituskä 35					
Hyödyt	35 249	14 149	9 303	19 677	7 075
Koulutuksen kustannukset	16 730	16 870	17 220	24 150	22 190
Vaikutus julkiseen talouteen	18 519	-2 721	-7 917	-4 473	-15 115
Aloituskä 45					
Hyödyt	26 054	10 012	6 280	11 823	3 100
Koulutuksen kustannukset	16 730	16 870	17 220	24 150	22 190
Vaikutus julkiseen talouteen	9 324	-6 858	-10 940	-12 327	-19 090
Aloituskä 55					
Hyödyt	13 696	4 452	2 217	1 268	-2 241
Koulutuksen kustannukset	16 730	16 870	17 220	24 150	
Vaikutus julkiseen talouteen	-3 034	-12 418	-15 003	-22 882	-24 431

Yhteenvetoa tuloksista

- Aikuisena suoritettut tutkinnot parantavat työllisyyttä ja tuloja
- Taloudelliset vaikutukset ovat sitä suurempia, mitä alhaisempi koulutustaso ennen uutta tutkintoa
- Kustannus-hyötyanalyysit osoittavat, että hyödyt ylittävät kustannukset lähinnä silloin kun koulutustaso nousee ja koulutus aloitetaan riittävän nuorena
 - Koulutustaso nousee vain noin 25% aikuisopiskelijoista
- Johtopäätöksiä
 - Aikuiskoulutuksen merkitystä saatetaan liioitella yhteiskunnallisessa keskustelussa
 - Julkisten investointien tulisi olla selkeästi kohdennettuja
 - Nykymuotoinen tutkintopohjainen opetus saattaa olla liian laajaa ja huonosti aikuisille sopivaa

Aikuiskoulutustuki

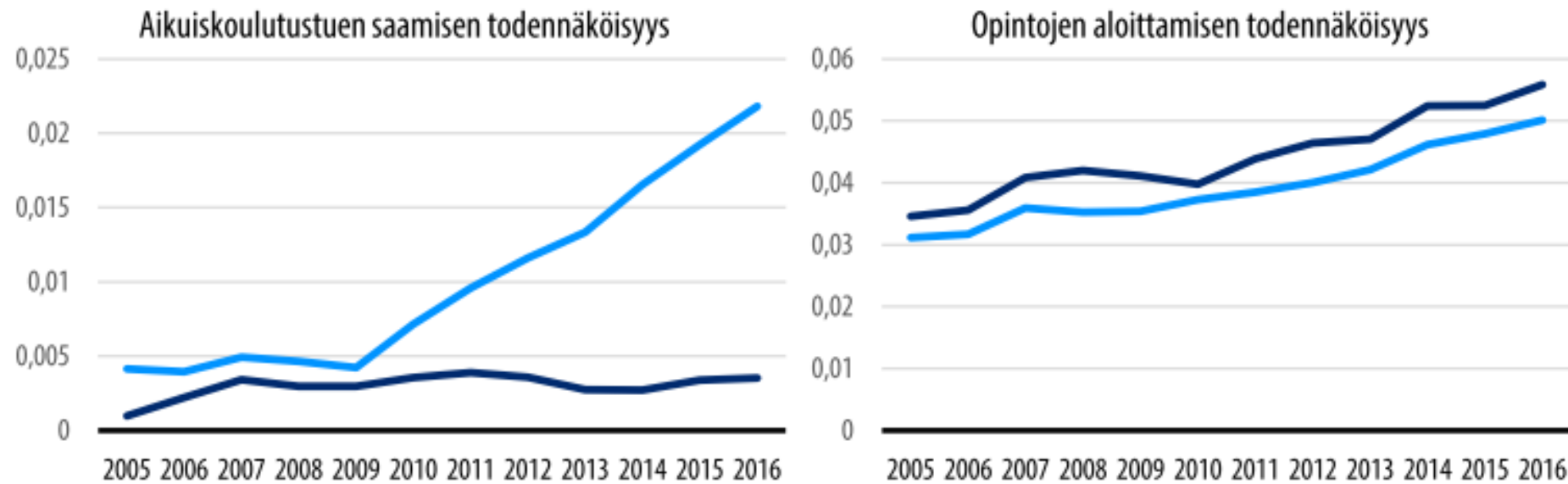
Aikuiskoulutustuen vaikutuksista

- Aikuiskoulutustuella
 - iso vaikutus tutkintojen suorittamiseen ja ammatin vaihtoon
 - pieni vaikutus tuloihin
 - ei vaikutusta työllisyyteen
- Tuen vaikuttavuus vaihtelee ryhmittäin
 - Matalasti koulutetut hyötyvät eniten
- Aikuiskoulutustuki kohdentuu huonosti ammattirakenteiden muutoksen näkökulmasta
- Kustannukset ylittänevät hyödyt
 - Koulutuksen kesto
 - Kohdentuminen

Kauhanen, A. (2021). "The effects of an education-leave program on educational attainment and labor-market outcomes." Education Economics **29(6): 651-669.**

Syrjäyttääkö tuki yksityisiä investointeja?

Kuvio 3.5. Aikuiskoulutustuen saamisen todennäköisyys ja opintojen aloittamisen todennäköisyys vuosina 2005–2016 henkilöillä, joilla on 6 vuotta (tummansininen) ja 8 vuotta (vaaleansininen) työhistoriaa. Alemmissä kuvioissa todennäköisyydet on normalisoitu (2009=1).

Seuri, A. (2023). Jatkuvan oppimisen tukien ja etuuksien selvitys, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu: 2023:13.

Lopuksi

- Aikuiskoulutus kohdentuu ryhmiin, joilla hyöty siitä on vähäinen
 - Merkittävä osa aikuisopiskelijoista ei nosta koulutustasoaan
- Tutkintoon johtavaa koulutusta käytetään täydennyskoulutuksena
 - Aikuiset syrjäyttävät nuoria
 - Aikuiskoulutusjärjestelmästä puuttuu lyhyitä, työelämärelevantteja koulutuksia ja vaihtoehtoja ammatillisen osaamisen nostamiseksi
- Yhteiskunnan tuen oltava selkeästi kohdennettua

ETLA

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

Puh. 09 609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki
